

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 21Csp/115/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618205129
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kristína Glezgová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2019:6618205129.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Kristínou Glezgovou v spore žalobcu R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 50 094 297 proti žalovanej W. C., T.. XX.XX.XXXX, U. H. U.Á. XXX/X, W., C. H. M. V. XXXX/XX, W., B. G. v konaní o zaplatenie 921,73 Eur s prísl. takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 921,73 Eur s úrokmi vo výške 163,83 Eur a úrokmi z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 921,73 Eur od 16.11.2018 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu čo do úrokov prevyšujúcich 163,83 Eur ako aj úrokov vo výške 25,50% ročne zo sumy 921,73 Eur od 16.11.2018 do zaplatenia z a m i e t a .

III. Žalobca m á nárok voči žalovanej na náhradu trov konania vo výške 100%. O výške tejto náhrady rozhodne súd samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podaným návrhom domáhal prisúdenia sumy 921,73 Eur s príslušenstvom proti žalovanej. Uviedol, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 06.08.2018 medzi zmluvnými stranami Poštovou banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 ako postupcom a R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297 ako postupníkom bola pohľadávka postupcu vyplývajúca zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX postúpená na žalobcu. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli okrem iného obchodné podmienky postupcu pre spotrebiteľské úvery, všeobecné obchodné podmienky postupcu a sadzobník poplatkov postupcu. Žalovaná svojím podpisom na zmluve potvrdila, že sa s týmito dokumentmi oboznámila a súhlasí s ich obsahom. Na základe zmluvy postupca poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 1 000,- Eur. Žalovaná sa zaviazala vrátiť postupcovi istinu a zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov. Žalovaná neplnila úver riadne a včas. V dôsledku omeškania žalovanej s plnením úveru postupca v zmysle § 565 zákona OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ vyhlásil dňa 18.01.2016 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaná časť dlžnej sumy z úveru zaplatil. Jednotlivé splátky a spôsob ich započítania sú uvedené v aktuálnom stave úveru. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaná časť dlžnej sumy z úveru zaplatila. Jednotlivé splátky a spôsob ich započítania sú uvedené v aktuálnom stave úveru vyhotoveného z bankového informačného systému. Poslednú čiastkovú úhradu úveru žalovaná vykonala dňa 24.04.2018. Od tohto dňa však žalovaná žiadnu ďalšiu úhradu úveru nevykonala. Na základe vyššie uvedených skutočností je žalovaná ku dňu 15.11.2018 povinná zaplatiť žalobcovi dlžnú istinu vo výške 921,73 Eur, dlžné úroky z istiny do 15.11.2018 vo výške 932,76 Eur, zmluvný úrok vo výške 25,50%ročne zo sumy 921,73 Eur od 16.11.2018 do zaplatenia a zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 921,73 Eur od 16.11.2018 do zaplatenia.

2. Žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 16.01.2019 uviedol, že má za to, že žalobcovi patrí zmluvný úrok po zosplatnení, nakoľko nárok na zmluvné úroky mu jednoznačne prislúchajú. Podľa názoru súdu po zosplatnení úveru žalobcovi nepatrí zmluvný úrok. Uvedená koncepcia žalovaných sa javí priam absurdná a veriteľa stavia do obzvlášť, v porovnaní s dlžníkom, nevýhodného postavenia. Nielen, že veriteľ nemá v dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, nakoľko ich dlžník zatiaľ nezaplatil, ale ani za toto obmedzenie nemôže poberať dohodnutý zákonný úrok. Apeluje na aktuálny názor Krajského súdu v Košiciach vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 5Co/49/2018, podľa ktorého rovnako tak ani z uznesenia IV.ÚS 476/2012-14 z 18.09.2012 ÚS SR nevyplýva, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok), lebo ÚS len skúmal, či existujú skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie KS bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktorý by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, resp. či postup a rozhodnutie KS vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, a či ich možno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd, ale sa výslovne nevyjadril k správnosti alebo nesprávnosti právneho názoru, zaujatého súdmi pri výklade noriem hmotného práva, z ktorých pri rozhodovaní vychádzali. Žalobca má nárok na zmluvné úroky aj podľa názorov súdov Slovenskej republiky. Napríklad podľa Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43Co/1/2018, v ktorej jednou zo strán sporu bol aj žalobca, teda kladieme dôraz na ustálenie právnej istoty: „Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, a predstavujú cenu úveru, ktorú je dlžník povinný platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to bez ohľadu na to, či lehotu splatenia celého dlhu, vrátane úrokov z úveru dodrží alebo sa dostane do omeškania.“ Krajský súd Prešov v rozhodnutí sp. zn. 11Co/22/2018 zo dňa 28.06.2018 zastal nasledovný názor: „Odvolací súd sa nestotožňuje sa s názorom prvej inštancie, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 6.8.2014 a z dôvodu, že od konečnej splatnosti dlžník je v omeškani a musí platiť zákonné úroky z omeškania, bolo by dvojnásobným zaťažením spotrebiteľa, ak by mal platiť úroky z úveru ako aj úroky z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi. Odvolací súd zastáva názor, že zmluvný úrok bol dohodnutý medzi zmluvnými stranami v Zmluve o úvere č. 1378634940 a žalovaný sa touto zmluvou zaviazal zaplatiť aj zmluvný úrok. V prípade, ak by úver splácal riadne a včas, platil by aj tento zmluvný úrok. Tým, že žalovaný neplnil úver riadne a včas, žalobca podľa § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov vyhlásil dňa 6.8.2014 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný zaplatil časť sumy z úveru a teda dlžná nezaplatená suma je vo výške 2 433,59 Eur a žalobcovi vznikol nárok okrem iného aj na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 16,50% ročne zo sumy 2 433,59 Eur od 14.2.2017 do zaplatenia. Skutočnosť, že po zosplatnení vznikol žalobcovi nárok aj na úrok z omeškania, neznamená zánik nároku žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku v požadovanej výške. Súbežné uplatňovanie nároku na zmluvný úrok a na úrok z omeškania nemôže byť považované za dvojité sankcionovanie žalovaného a nejedná sa o dvojnásobné zaťaženie veriteľa.“ Obdobne úroky po zosplatnení priznáva aj Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 14Co/41/2014, Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 17Co/432/2015, Krajský súd v Prešove v uznesení sp. zn. 14Co/108/2014 alebo aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku 17Co/122/2017, Krajský súd v Košiciach sp. zn. 5Co/49/2018 a pod.. Z uvedeného je zjavné, že názor, podľa ktorého by neprináležali veriteľovi zmluvné úroky po zosplatnení úveru, je v zmysle aktuálnej súdnej praxe prekonaný. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Cdp 2906/2000 odstúpením od zmluvy o úvere podľa § 506 obchodného zákonníku nezanikajú všetky práva a povinnosti strán z tejto zmluvy. Zanikajú len tie práva, ktoré mal dlžník podľa zmluvy voči veriteľovi a im zodpovedajúce povinnosti veriteľa. Povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká a veriteľovi teda z tohto dôvodu nemôže vzniknúť podľa ust. § 351 ods. 2 obchodného zákonníka nová pohľadávka. Odstúpením sa menia výlučne len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť; dlžník naďalej nie je povinný splniť dlh v lehotách a za podmienok stanovených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa a v plnom rozsahu (celú dlžnú čiastku s úrokmi). Vo veciach problematiky uplatňovania zmluvných úrokov po zosplatnení je spornou otázkou časového ohraničenia, do ktorého môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Ústavný súd Slovenskej republiky vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový. Má za to, že takýto výklad je úplne nesprávny, nakoľko zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinou zmenu v záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok. Práve z tohto dôvodu a logickosti výkladu Najvyššieho súdu Českej republiky sa žalobca opiera aj o judikatúru tohto súdu. Pre daný súdny prípad je tak potrebný rozbor inštitútu vyhlásenia predčasného splnenia záväzku vo

vzťahu k teórii práva o zmene a zániku záväzkov. Podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Alternatíva plnenia dlhu v splátkach je výhodou, ktorá je dlžníkovi poskytnutá na úkor veriteľa, keďže možno predpokladať, že záujmom veriteľa je uspokojenie celej pohľadávky v najkratšom možnom čase. „Stratou výhody splátok je stav, keď v dôsledku delikvencie dlžníka, v zmysle omeškania so splnením niektorej splátky, a následnej legitímnej žiadosti veriteľa, nastane splatnosť celej neuspokojenej časti pohľadávky naraz, čím sa negujú účinky rozloženia dlhu na jednotlivé splátky. V režime § 565 nenastáva teda splatnosť celej pohľadávky omeškaním dlžníka so splatením niektorej zo splátok, ale je podmienená dispozitívnym úkonom veriteľa vo forme žiadosti o plnenie celku, na ktorú je veriteľ v dôsledku omeškania dlžníka oprávnený.“ Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je možné označiť rôznymi synonymami, pričom v právnej praxi sa často používa pojem „strata výhody splátok“. Z vyššie uvedenej definície predčasného splatenia úveru, jeho synonymického označenia vyplýva len jeden právny záver, a to, že predčasné vyhlásenie splatnosti úveru sa týka len zmeny v lehote splatnosti úveru a straty výhody splátok, nie však ostatných dojednaných podmienok. Nejde tak o privatívnu nováciu celého záväzku. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 13. 12. 2006, sp. zn. 33 Odo 399/2005 môžu účastníci dohody podľa § 516 Občianskeho zákonníka dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti. Ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dohodnutím nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok vedľa doterajšieho záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti, vid'. ust. § 516 ods. 2 zákona č. 40/1964 Z. z., podľa ktorého ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dojednaním nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok popri doterajšom záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti. Táto zmena v obsahu záväzku dohodou strán sa nazýva kumulatívna novácia. Na rozdiel od tzv. privatívnej novácie podľa ust. § 570 ObčZ, pri ktorej doterajší záväzok zaniká a je nahradený novým, sa pri kumulatívnej novácii jedná o zmenu za trvania existujúceho právneho vzťahu, spočívajúceho v zániku určitých doterajších vzájomných práv a povinností a v ich nahradení novo dohodnutými vedľa už existujúcich. Doterajší záväzkový vzťah teda nezaniká; právnym dôsledkom zmeneného záväzku je jednak pôvodná právna skutočnosť, ktorá spôsobila jeho vznik, tak aj dohoda strán o zmene jeho obsahu. Zmena záväzku sa spravidla týka miesta či spôsobu plnenia, splatnosti a pod.. Nová dohoda zmluvných strán o termíne splatnosti znamená síce zánik povinnosti dlžníka splniť dlh tak, ako bolo pôvodne dohodnuté, nie však zánik jeho povinnosti plniť; menia sa len jednotlivé práva a povinnosti v existujúcom právnom vzťahu. Je totiž potrebné rozlišovať záväzok ku konkrétnemu plneniu (t.j. jednotlivé povinnosti) a celý záväzkový právny vzťah. Vzhľadom na totožnosť znenia ustanovení Občianskeho zákonníka, konkrétne § 516 o zmene záväzkov je akceptácia predmetného výkladu logická. Má za to, že slovenská právna teória pritom kumulatívnu nováciu vykladá rovnako. Napríklad z rozhodnutia Krajského súdu Žilina, sp. zn. 13CoKR/15/2015 odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že v súlade so zásadou autonómie vôle majú subjekty záväzku možnosť vzájomnou dohodou ich záväzok zrušiť. Môžu tak uskutočniť jednoduchým zrušením záväzku alebo môžu zrušiť záväzok tým spôsobom, že ho nahradia záväzkom novým. Dohoda, ktorou sa ruší záväzok tým spôsobom, že sa nahrádza novým záväzkom, je tzv. privatívna novácia vyplývajúca z ust. § 570 Občianskeho zákonníka. Podstata privatívnej novácie spočíva v tom, že strany rušia pôvodný záväzok tým spôsobom, že ho nahradzujú novým záväzkom. Vôľa strán pri privatívnej novácii musí smerovať jednak k zrušeniu pôvodného záväzku, jednak k zriadeniu záväzku nového, ktorý záväzok pôvodný nahrádza. Tento charakteristický rys privatívnej novácie určuje jej dve základné časti - privatívna novácia v sebe spojuje prvok zrušenia pôvodného záväzku a prvok založenia záväzku nového. Podľa ustanovenia § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnosti. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsobu splatenia úveru. Výklad zákona tým spôsobom, k akému dospel aj súd v prvostupňovom konaní, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t.j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera tak o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku, o ustanovenia zákona o zmluvách o úvere. Akýkoľvek iný výklad, než ten, že veriteľ zmenil záväzok čo do termínu splatnosti, nie však čo do ostatných podmienok úveru, je nesprávny. Súdom prezentovaná koncepcia je totiž priam absurdná a veriteľa stavia do obzvlášť, v porovnaní s dlžníkom, nevýhodného postavenia. Nie len, že veriteľ nemá v dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, nakoľko ich dlžník zatiaľ nezaplatil, ale ani za toto

obmedzenie nemôže poberať dohodnutý zákonný úrok. Zo zmluvy o úvere v zmysle ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. V uvedenom zákonom ustanovení sa neuvádza, že dlžník je povinný platiť úroky len do času splatnosti, ako si mylne vykladá súd nad rámec predmetného ustanovenia. Podľa ust. § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Zákonná dikcia jednoznačne definuje, aký záväzok vyplýva žalovanému z uzatvorenej zmluvy o úvere, t.j. záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky ako i zaplatiť úroky a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. V danom konaní bolo preukázané, že žalovaný zostáva dlžný a teda je správny ten záver, že jeho záväzok doposiaľ nezanikol. Keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. Medzi pojmami splnenie záväzku a splatnosť záväzku je pritom markantný rozdiel. Splatenosť záväzku predstavuje len časový moment, v ktorom má nastať ale pritom nemusí aj splnenie záväzku. V konaní bolo preukázané, že k splneniu záväzku nedošlo. Teda až splnením záväzku zaniká i akcesorický vzťah, nie len časovým bodom označujúcim moment, v ktorom dlžníkovi vznikla povinnosť dlh splatiť. Podľa ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktorým sa zmluva o úvere riadi, platí, že veriteľ má nárok na úroky z úveru až do času riadnej úhrady poskytnutého úveru. Z obsahu uvedeného ustanovenia, nie je možné dospieť k takému záveru, že veriteľ nemá v prípade zosplatnenia úveru nárok na zmluvný úrok. Ustanovenie § 369 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. upravuje, že pokiaľ je dlžník v omeškanií so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. Podobne nevyplýva záver súdu ani z ustanovenia § 565 zákona č. 40/1964 Zb., v zmysle ktorého ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Zosplatnenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu, že dlžník poruší svoju povinnosť. Zosplatnenie úveru je tak následkom porušenia povinnosti dlžníka riadne a včas uhradiť splatnú časť úveru, čím dochádza k strate výhody úhrady úveru v splátkach a dlžník je povinný uhradiť celú výšku úveru jednorazovo a nie po častiach. Pokiaľ tak platí, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivkej splátke až do času jej riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti jednotlivkej splátky (zosplatnenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy zanikla. Veriteľ zosplatnením úveru získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, avšak s tým neodpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, nakoľko k takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru. Výklad, ktorý odbreňuje dlžníka od platenia zmluvného úroku by bol až absurdný, keďže privodením stavu predčasného zosplatnenia úveru z dôvodu porušenia povinnosti dlžníka by sa postavenie dlžníka zvýhodnilo v porovnaní s jeho postavením v prípade, ak by povinnosť neporušil. Takýto výklad tak nie je prípustný. V zosplatnení úveru žalobcom totiž neboli započítané zmluvné úroky, ide len o dlžnú sumu do času zosplatnenia, ku ktorej bol pripočítaný zvyšok dlžnej istiny. Ad absurdum, v prípade nepoctivého dlžníka, by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadze určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by zároveň takejto nepoctivosti poskytoval ochranu. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplatom (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Pokiaľ pred časom vyhlásenia predčasného splatenia úveru v prípade omeškania dlžníka s úhradou je možné od neho požadovať tak zmluvný úrok ako i úrok z omeškania, vzniká otázka, z akého dôvodu po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru sa zrazu súdu javí vzťah medzi dvoma úrokmi, zmluvným a zákonným z omeškania iný. Ide o totožné právne i skutkové situácie, ktoré nemožno posudzovať rozdielne. Navyše, súd by odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Ak však zosplatnením úveru dlžník získa nedôvodnú výhodu v tom, že nie je povinný platiť zmluvný úrok, hoci táto skutočnosť je následkom protiprávneho konania dlžníka, súd bude konať v rozpore s uvedenou právnou zásadou. Žalobca poukazuje na prístup NS ČR (napríklad rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 32 Cdo 3830/2014, sp. zn. 31 Cdo 2851/1999, 32 Cdo 2782/1999, 29 Cdo

2606/2000, 33 Cdo 113/2008), ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru veriteľom priznáva. Právo na poplatky vyplýva zo sadzobníka poplatkov, pričom žalovaný svojim podpisom na zmluve o úvere potvrdil, že sa s predmetnými dokumentmi oboznámil. Sadzobník poplatkov bol súdu predložený spolu s návrhom na vydanie platobného rozkazu.

3. Súd vyzval žalovanú, aby sa písomne vyjadrila k žalobe v zmysle § 167 ods. 2 CSP uznesením č.k. 21Csp/115/2018-71 zo dňa 16.01.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.04.2019, pričom žalovaná sa v lehote k žalobe nevyjadrila.

4. Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 219 ods. 3 CSP z dôvodu § 297 písm. b) CSP, nakoľko hodnota sporu neprevyšuje 1 000,-Eur.

5. Súd vykonal dokazovanie konštatovaním žalobného návrhu, obchodnými podmienkami pre úver dostupná pôžička - šikovná rezerva, všeobecnými obchodnými podmienkami, sadzobníkom poplatkov, všeobecnými ustanoveniami, aktuálnym stavom úveru, upozornením - výzvou na splatenie dlžnej časti úveru, podacím hárkom, výzvou na úhradu dlžnej sumy, doručenkou, zmluvou o postúpení pohľadávok, zmluvou o pôžičke dostupná pôžička vyjadrením žalobcu.

6. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s. uzatvorila dňa 28.11.2013 so žalovanou ako spotrebiteľom v postavení dlžníka zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX označenú ako Dostupná pôžička. Uvedenou zmluvou bol žalovanej poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1 000,- Eur. Žalovaná sa v zmysle zmluvy o úvere zaviazala splácať úver po 30,62 Eur v 72. mesačných splátkach. Úver bol poskytnutý pri úrokovej sadzbe 25,50% ročne, pri RPMN 28,71% ročne s priemernou RPMN na trhu vo výške 25,84% ročne. Celková výška nákladov činila 871,19 Eur. Dátum prvej platby bol dohodnutý dňa 20.12.2013 so splatnosťou každej splátky ku 20. dňu v mesiaci, pričom dátum konečnosti splatnosti bol 20.11.2019. Žalovaná nesplácala úver riadne a včas. Z uvedených dôvodov veriteľ Poštová banka, a.s. podaním zo dňa 22.12.2015 vyzvala žalovanú ako dlžníčku na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 15 dní od doručenia výzvy, kedy poukázala na to, že v zmysle § 53 ods. 9 OZ je jej pohľadávka viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti a banka je oprávnená podľa § 565 OZ ako aj v zmysle jej obchodných podmienok vyhlásiť dlh za predčasne splatný. Z čl. 6 bodu 6.2 obchodných podmienok pre úver Dostupná pôžička účinných od 10.06.2013 Poštovej banky, a.s. súd konštatuje, že ak je klient v omeškaní s platením čo i len jednej splátky v plnej, resp. čiastočnej výške, alebo poskytol banke nepravdivé údaje o svojej osobe, resp. o spoludlžníkovi alebo v majetkových pomeroch klienta alebo spoludlžníka nastala podstatná zmena, ktorá môže negatívne ohroziť schopnosť splatiť pohľadávku banky vyplývajúcu zo zmluvy alebo na majetok klienta/spoludlžníka bol vyhlásený konkurz alebo exekúcia, alebo klient zomrel, je banka oprávnená požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva. Nakoľko žalovaná dlžnú sumu neuhradila, veriteľ zosplatnil pohľadávku ku dňu 18.01.2016, ktorá skutočnosť bola žalovanej oznámená podaním zo dňa 18.01.2016, kedy toto oznámenie bolo žalovanej doručované dňa 25.01.2016 na adresu uvedenú v spotrebiteľskej zmluve. V zmysle oznámenia veriteľa dlžná istina činila 921,73 Eur a úrok 163,83 Eur.

7. Podľa § 497 Obch. zák., zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

8. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

10. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 9, 11 OZ v znení ku dňu 28.11.2013 spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

11. Podľa § 1 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného k 28.11.2013 spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

12. Podľa § 2 písm. c), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov ku dňu 28.11.2013, iným veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, v rámci svojej podnikateľskej činnosti, s výnimkou banky, pobočky zahraničnej banky a finančnej inštitúcie podľa osobitného predpisu, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

13. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

14. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

15. Žalobca eviduje voči žalovanej nezaplatenú istinu 921,73 Eur, ktorú žiadal priznať a zaviazat' žalovanú na zaplatenie tejto sumy. Nakoľko nárok žalobcu je preukázaný, súd zaviazal žalovanú na zaplatenie istiny vo vyššie uvedenej výške.

16. Žalobca ďalej žiadal zaviazat' žalovanú na zaplatenie vyčíslených úrokov z istiny vo výške 932,76 Eur ako aj zmluvných úrokov vo výške 5,50% ročne zo sumy 921,73 Eur od 16.11.2018 do zaplatenia. Súd priznal žalobcovi úroky vo výške 163,83 Eur, ktoré vznikli žalobcovi ku dňu zosplatnenia úveru, čo vyplýva z oznámenia o zosplatnení (č.l. 39).

17. Žalobca si tiež uplatnil voči žalovanému úroky z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 921,73 Eur od 16.11.2018 do zaplatenia. Nakoľko žalobca má nárok na úroky z omeškania, ktoré si uplatnil v zákonnej výške, súd takto uplatnenému nároku vyhovel.

18. Súd následne žalobu čo do úrokov prevyšujúcich 163,83 Eur ako aj úrokov vo výške 25,50% ročne zo sumy 921,73 Eur od 16.11.2018 do zaplatenia zamietol a to z dôvodu, že súd je toho názoru, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu. Po splatnosti dlhu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a povinnosť platiť dohodnuté úroky z úveru dňom splatnosti dlhu zaniká. Závazok dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnutý úver je hlavným záväzkovým vzťahom. Úrokový záväzkový vzťah je vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkom k hlavnému záväzku. Splnením hlavného záväzku alebo iným spôsobom jeho zániku zaniká i akcesorický záväzkový (rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp.zn. 3Co 85/2013, 6Co/190/2014, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo 143/98). Súd v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne zo stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ

by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a dlžník by úroky splácal ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo by však spotrebiteľovi neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa je vyvolané stavom absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi úrok splácaný spolu so splátkami úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav splátok justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne požičaných peňazí. Iný stav vzniká v prípade mimoriadneho zosplatnenia úveru, kedy veriteľovi vzniká nárok na jednorázové vrátenie nesplatennej istiny vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade veriteľ svojím právnym úkonom navodzuje stav, kedy má právo získať okamžite späť celú požičanú sumu, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Keby súd toleroval stav, že veriteľ inkasuje úroky, ktoré mu podľa zmluvy patria výhradne za stavu držby finančných prostriedkov spotrebiteľom, pripustil by založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi ako aj hrubú nerovnováhu v prospech veriteľa a to navyše za situácie, že si veriteľ môže nárokovať jednorázové vrátenie finančných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí pritom trpieť nijaké obmedzenie užívania svojho majetku podľa uzavretej spotrebiteľskej zmluvy. Zároveň by sa toleroval stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a zmluvné úroky mu nahrádzajú jeho nečinnosť, resp. stav, na vzniku ktorého sa spolupodieľal tým, že úverovú zmluvu uzavrel s osobami nespôsobilými na vrátenie dohodnutých peňažných prostriedkov riadne a včas, resp. včas nezakročil voči dlžníkovi, ktorý si neplní svoj záväzok. Keďže jednorázovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť naraz vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. Jedná sa o výhradnú sankciu z dôvodu omeškania spotrebiteľa s vrátením dlžnej sumy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 OZ, resp. § 53 ods. 1 a 5 OZ robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, bolo by to v rozpore s ustanovením Občianskeho zákonníka (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods. 2) a vyššie uvedeného nariadenia vlády, subsidiárne § 53 ods. 4 písm. k) OZ, kedy by tiež došlo k zneisteniu sankčného mechanizmu úrokov z omeškania.

19. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustálenú judikatúru, kedy zhodne úroky po zosplatnení nepriznali ani viaceré senáty Krajského súdu v Banskej Bystrici, pričom súd poukazuje na rozsudky 14Co 163/2017, 15Co 439/2016, 15Co 140/2017 a 15Co 264/2016, 13Co 138/2017, 12Co 132/2015, 16Co 1006/2015 ako aj 16Co/162/2018, pričom od záverov týchto rozsudkov nie je dôvod odchyliť sa. V posudzovanej veci došlo odstúpením od zmluvy k zosplatneniu úveru a tým k zmene obsahu záväzku, ktorý vyvolal veriteľ, kedy veriteľ svojím právnym úkonom vyvolal stav, po ktorom má právo požadovať okamžite späť celú sumu peňažných prostriedkov a odpadá jeho zmluvné obmedzenie v dispozícii s peňažnými prostriedkami, ktoré poskytol žalovaným, lebo títo už nemajú právo vrátiť ich v režime výhody dohodnutých splátok. Zanikli tak všetky zmluvné dojednania bez ohľadu na obsahu úverovej zmluvy, ktorú žalobca sám formuloval a pripravil tak, že zmluvný úrok nezaniká. V spotrebiteľskom zmluvnom vzťahu nemá takáto dohoda právnu ochranu a dlžnému spotrebiteľovi vzniká povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zániku zmluvy odstúpením zo strany veriteľa. Za tejto situácie, keď spotrebiteľ už nemá zmluvne dohodnutý dôvod peňažné prostriedky ďalej užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ ďalej inkasoval zmluvné úroky, ktoré mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby peňažných prostriedkov. Ak po platnom odstúpení od úverovej zmluvy spotrebiteľ mešká s vrátením peňažných prostriedkov, ide o protiprávny stav, s ktorým sa spájajú výhradne sankcie, nie odplatné plnenia, ktoré boli zmluvne dohodnuté pre prípad oprávneného držania peňažných prostriedkov za podmienok spotrebiteľskej úverovej zmluvy.

20. Pokiaľ žalobca poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, súd poukazuje na to, že nejde o rozhodnutie najvyššej právnej autority v zmysle slovenského Civilného sporového poriadku, kedy ide o cudzie rozhodnutie, ktoré nemá rovnaké účinky a nepožíva rovnakú ochranu ako vnútroštátne rozhodnutie, pretože nie sú tu podmienky ustanovené osobitným predpisom (čl. 18 Základných princípov CSP).

21. Podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

23. V prejednávanej veci mal žalobca plný úspech, kedy čiastočný neúspech mal len čo do príslušenstva pohľadávky, preto mu súd priznal trovy konania vo výške 100%. O výške náhrady trov po právoplatnosti rozhodnutia vydá súdny úradník samostatné rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd v Lučenci, Dr. Herza č. 14, písomne, v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každá strana v spore dostala jeden rovnopis. Ak strana nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie ja jej trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

- c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo
- d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.